

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских св'ят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. пл. Домбровського (Хорунцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неолечатані вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Реформаційні змаганя на Балкані.

(X) Перед кількома днями міністер заграничних справ підніс в палаті лордів знов балканську справу. Сим разом зробив він се не задля грізної небезпечки, яка звичайно проявляє ся там з кождочасною весною (хоч і тепер там маємо нові прояви ворохобні), але нетерпеливість задля пиявого поступу реформи спонукали его до сего. Одначе ся нетерпеливість є мало оправдана, позаяк кождий ознакомлений з положенем на Балкані не міг заманювати ся, щоби давні, глибоко закорінені відносини можна там так скоро поправити або усунути. Неперечно показує ся потреба до розпочатих реформ втягнути також фінансову справу, а се може стати ся на основі порозуміння Австро-Угорщини і Росії з иншими європейськими державами. Вже давнійша річ англійського міністра заграничних справ виголошена в лютім в адресовій розправі про нову програму фінансову для Македонії викликала непорозумінє, а тепер бачимо то само, хоч англійському правительству не можна у відносинах до Австро-Угорщини і Росії зробити докору, мов би оно бажало покористувати ся відносинами в Македонії для власного лише хісна.

Вправді з дипломатично уложеної річи англійського міністра не легко додумати ся властивого значіння его слів, але се неперечно, що англійска суспільність почала тепер знов вельми цікавити ся балканськими справами. До того чимало причинили ся поїздки болгарского князя Фердинанда до Берліна і Лондону, але се звернуло також пильну бачність инших держав європейських. Недавні слова румунского коро-

ля Кароля і генерального інспектора Гільмі-паши дали новий пдвід до того, щоби пильно дбати про усунанє всяких непорозумінь і держати ся строго дійсного стану річи. А таке непорозумінє могло би знов викликати річ англійского міністра, бо з неї можна додумувати ся такого розуміння, мов би мандат Австро-Угорщини і Росії кінчив ся з сим роком. Се однак не годить ся з дійсним станом річи, позаяк мандатови сих держав не визначено ніякого речинця.

Правда, що у віденській програмі реформаційній з лютого 1903. р. містить ся постанова, що діяльність цивільних агентів має бути обмежена на два роки від часу їх устанавлення, але та постанова має лише метою, приневолити Туреччину до устанавлення контрольних органів і скоршого переведеня реформ. Держави хотіли також погодити сей речинєць з часом визначеним для діяльності генерального інспектора Гільмі-паши. Одначе програма реформ, котрі ухвалено на зїзді в Мірцштеґ в жовтні 1903. р. не привязана до ніякого речинця. Нігде нема сказано, щоби Австро-Угорщина і Росія були обовязані перевести реформи до певного означеного речинця. Таке обмеженє було б і неможливе і нерозумне.

Вжеж можна було предвидіти, яке становище займе супроти замірених реформ Туреччина, наперед можна було сподівати ся, що поступованє Туреччини і Болгарів причинить ся до проволоки реформ. Програма, яку собі уложила Австро-Угорщина і Росія для переведеня реформ в Македонії, не дасть ся виконати так легко і на означений з гори час. І так дійсно стало ся. Лише для обидвох цивільних агентів

установлено дворічний речинєць, але і сей речинєць можуть згадані держави в потребі продовжити.

Англійський міністер заграничних справ допустив ся отже помилки, згадавши, що держави європейські могли би тепер приступити до уложеня далекосяглої програми, з лютого 1903. з постановами зїзду в Мірцштеґ в жовтні 1903. То се річ певна, що реформовій програмі яко цілости не визначено ніякого речинця, а лише агентам Австро-Угорщини і Росії визначено дворічний речинєць, не пересуджуючи можливости продовженя. І не могло інакше бути, наколи реформаційні змаганя мали довести до якогось успіху, котрого ніхто не зможе сим державам відказати, якнебудь він є незначний. Бо хоч з весною тут і там виринають дрібні ватаги в Македонії, всеж таки не можна сказати, щоби там була гроза загального повстаня.

Справедливо замітив англійський міністер, що се було б вельми некорисно для втихомиреня Балкану, наколиб котра з європейських держав, замість пособляти змаганям Австро-Угорщини і Росії в змаганях реформаційних, робила їм перепони. Згадані держави прийняли ся задачі, довести до мирних відносин на Балкані, а такі задачі не дасть ся виконати на означений час, они вимагають довпших заходів.

Победоносцев уступає!

(X) Російський дневник «Русь» подав вість, котра блискавицею облетіла весь св'ят, що оберпрокуратор св'ятійшого синода, Победоносцев, виіс просьбу до царя о

20

ЯРОШЕНКО.

Исторична повість ОСИПА МАКОВЕЯ

(нагороджена „Михайловою премією“ 1905. р.)

(Дальше).

Всі три пішли у яр у корчі. Леговище обох Семенів, Ярошенка і Дзерона, не дуже було мудре: троха сіна і соломи — тай по всім. Отут вони й сіли.

— Якже ви помарніли! — замітив Микула Ярошенко, коли вже всі троха втихомирили ся. Він перше мов і не побачив сего.

— Ну, ну, — відповів Дзерон — і ти не дуже потовствів. На, пий і їж!

Всі напили ся горівки з деревляної барилочки; Дзерон потягнув таки добре, аж дух йому заперло.

— Оттак собі — каже — забю баки щодня сивухою тай лежу. Що буду робити?

— Якже ви сюди дістали ся? — питає ся Микула.

— Та от як — почав старий Ярошенко: — Чата впала на подвірє; ми саме хотіли втікати на Руїну. Нагаями виснали нас і волів на дорогу. Заняли і пігнали, як товар. Матір і Тодора може були би й пустили, але мене й Роксанду ані руш! Мене, видно, для язика, а Роксанду.. звісно, воляки.. Матір і Тодор не хотіли лишати ся, пішли з нами; думали, відмолять нас. Що

плачу було, Господи. Провожали нас мов на кладовище. І як ми зайшли над Прут, я сам не знаю. А тут опришки наскочили вночі на чату, захопили і людей і худобу, кого захопили. Чоботаря Гаврилаша вхопили також. І Логофета... Я ще не спамятав ся, що стало ся, дивлю ся: нема вже ні жінки, ні невістки, ні внука. Тільки чути плач із ліса, такий страшний...

— А нас старих чата за карчило — перебив Ярошенко Дзерон — тай через воду. «Тримай їх!» — кричать — сі нам потрібні для язика! — А слухли би вам ваші язики, як колоди!

— Пригнали нас під Хотин — зачав знову Ярошенко. — Тут мучили нас, питали ся, чи не знаємо чого, де Турки...

— Поки мені прийшло на думку: — перебив знову нетерпеливий Вірменин. — «Ведіть нас, кажу, до Петрашка Могили. Він тут повинен бути!» Е! — кажуть. Ведіть! Привели. А я Петрашкови тільки два-три слова і зараз нас пустили. Були би замучили ті пахолки прокляті. Чому не їш, старий?

— В рот не йде! — відповів Семен Ярошенко. — От дякую Богу тай св. Іванови Суцавському, що хоч син при мені. Але чого ти сюди йшов?

— Якже-ж я міг сам лишити ся в Сереті?! Та я був би доси загиб із самого жалю!

— З ким же ти прийшов і як? — дивуває ся старий. — Та се-ж тепер нема стежки певної ні в лісі ні в полі.

— Я справді й сам не знаю, як мене Бог милував і сюди завів. А то-ж я вже кілька разів заглядав смерті в очі. Уже третій тиждень я в дорозі і той час роком мені здасть ся.

Микула почав оповідати свої пригоди. Дзерон тільки прицмокував з дива, а батько Микулів вітхав і хрестив ся.

— Ну! — сказав нарешті Вірменин до Микули: — Добре, що ти тут. А що далі?

— Буду вивідувати ся, де турецький ясир і там певно найду своїх. Викуплю. Слава Богу, якось гроші доніс при собі. От на грудях у мішочку маю і в одежі зашиті і в поясі троха.

— Но — но! — замітив Дзерон. — Похваляти ся ти своїми грішми перед тими розбишаками там з того боку замку. Тільки твого й життя. І так тепер отся польська голота заїла ся на Волохів. Ти бачив, як повели двох наших?

— Бачив.

— Кричать: «Волохи зрадники! Підпалять нам солому, обоз!» А лакомі хиба на те мізерне добро, що під окопами продають. Треба буде звідси забирати ся, тільки чорт знає, куди і як! Тьфу тай годі!..

— Якжеж ти гадаєш розвідати ся, де ясир? Як туди дістанеш ся! — допитував ся батько в Микули.

— Побачу. Я тільки що сьогодні прийшов. Думаю собі так: що Турки і Татари тепер тільки етягають бранців до купи. Не женуть їх зараз до дому. Десь їх будуть тримати. Мушу до-

о відпустку. Вправді появилось ся відтак дементі сеї поголоски, однак у всіх закутках російської держави витають сю вість з великою радістю, надіючись, що як вже в багато випадках, і ся поголошка стане фактом мимо запереченя. Протягом четвертини столітя вплив оберпрокурора сиво а довів Росію і поселені там народи до того, що зовсім справедливо названо его бѣдоносцем для Росії. Покликаний на се впливове становище, яко заступник царя в синоді ще в останніх роках володарства Олександра II., зумів Победоносцев глибокою наукою, незвичайною ревністю а притім і проворністю та справді європейскою огладою здобути собі необмежене довіре Олександра III., котрого виховував, і царіці, а також теперішнього царя Миколи II. Могутній его вплив відбив ся одначе в усім напрямі на всіх областях житя в Росії. Победоносцев пішов у своїх змаганнях дорогою Каткова і всіх обрусителів та із свого становища переводив з усякою послідовністю програму всеросійських обрусителів: Самодержавіє, православіє і народність (значить: обрусеніє), а орудєм до сего служила ему церков і духовенство, котрі стали за его влади державно-політичними, поліційними інституціями. Задля того був він непохитним противником усяких реформ, усяких уступок, а скоро лише очунав з перебутої зимою тяжкої недуги, зумів здержати царя від усього, що вело до якої небудь зміни в напрямі свободи і реформи. Задля того вийшла недавно рідка суперечність між виданим одного дня маніфестом а рескриптом царским, в чім провнила ся боротьба двох напрямів Победоносцева з одного боку, а Віттого і Ермолова з другого. Під его впливом стріляно на увіятів, що непохитно стояли при своїй церкві, тисячами вислано на Сибір штундистів і інших сектантів, котрих витворила поліційна система урядового православія, усувано з урядів католиків і взагалі синод став в цілім сего слова значіно інквізиційним інститутом в руках свѣтської влади державної. Дух сеї системи відбив ся також на школі, на цензурі дневників і книжок, а погляди і змагання Победоносцева характеризують вельми влучно недавня розмова его з царем Миколаєм. Цар жалував ся перед ним, що за щирі свої змагання для добра народу дістає безнастанно листя з погрозами смерті. „Як все був тої думки, Ваше Величество, замітив Победоносцев, що не треба було вчити людий читати і писати!“

Отея система довела Росію на край пропасти, над якою Росія опинила ся, довела до такого соромного висліду війни з Японцями, викликала ті страшні всрохобні, що потрясають Росію в самих основах, а головною пружиною сеї системи, головним винником сего лиха, яке спадає на Росію, є неперечно Победоносцев. Одначе лихо не без добра — і се лихо починає отвережувати людий в Росії, і сам цар при всіх

хибних інформаціях, які ему подає его окруженє, починає прозирати, де треба глядіти головної причини лиха. Ба навіть серед найконсервативнішої верстви, що була головною підпорою сеї системи, серед духовенства, від кількох літ почав проявляти ся рух звернений проти синода і того духа побѣдоносцевского, котрий зовсім суперечний з духом християнської церкви. Духовенство в Росії дійшло останніми роками також до свѣдомости, що треба отрясти ся зпід сего могутного впливу державного, котрий головно через Победоносцева проявляв ся в синоді. Висше духовенство російське звернуло ся до царя з просьбою о приверненє знесеного Петром Великим патріархату. Победоносцев зумів вправді впливом своїм на царя довести до того, що сю справу приділено не комітетови міністрів, лише свѣтійшому синодови, але синод своєю більністю рішив привернути знесений Петром В. патріархат, а вибором патріарха має зайняти ся церковний собор. Посада оберпрокурора має бути знесена. Таким способом церков і духовенство в Росії, що доси оставали під впливом синода, зглядно безпосереднім впливом царя і его заступника, оберпрокурора, відіискає знов автономію. Наслідком того Победоносцев вніє просьбу до царя о відпустку. Вправді цар може не прийняти сеї просьби, одначе імовірніше, що Победоносцев уступить, а з ним головна перепона всяких реформ, всякого свободного руху і поступу, перепона конституційного устрою держави. Уступленє Победоносцева буде отже далекосяглою політичною подією, котра буде заранем красшою долей Росії і всіх в ній поселених народів, буде виступом свободи і волі, з котрими упаде дотеперішня нещасна система державна в російськім царстві.

З державної ради.

По відчитаню внесень та інтерпеляцій, між якими по с. Брайтер жадає вислання лікарської комісії для розсліженя нової пощести запаленя мозково-стрижінєвих опон, — відповідали на інтерпеляції міністри внутрішних справ Біляндт, чеський міністер др. Козель, і рільництва Букоа.

Опісля приступлено до дальшої дискусії над законом про підводи і по вичерпаню предмету ухвалено закон в другім і третім читаню. На сім перервано наради.

Перед замкненем засідання прийшло до живої контроверзії між гг. Сильвестром, Крамаржом, а гр. Штернбергом і президентом з причини що іно переведеного процесу в справі побитя дневникаря Пеніжка гр. Штернбергом. Опісля над внесеним президентом палати гр. Фетером дневним порядком слідуєчого засідання прийшло до

довшої розправи і кількох голосовань, в яких прийнято на першу точку дневного порядку справу нетикальности п. Тавчара, а всякі інші поправки відкинено. Як дальші точки слідуєчого засідання прийдуть на дневний порядок: цлова тарифа, закон про похатництво і справа основаня італійского університету в Ровередо.

Слідуєче засіданє по свѣятах дня 3. мая.

Япансько-російська війна.

Балтицка ескадра.

Про переїзд російської фльоти коло Сінгапоре подають ось які подробиці: Фльота плинула в відаленю 7 морских миль від суші. Тому, що на всіх кораблях палено білим углем, дим був видний на віддаленє кількох миль. Переїзд 47 кораблів, які їхали групами по чотари побіч себе, представляв величний вид. Кораблі плинули зі скоростію 8 узлів. Транспортівці з углем находили ся переважно по середині. Кореспондент бюра Райтера зблизив ся до фльоти і оглядав єї. Фльота складала ся з 6 кораблів лінійних, 9 кружляків, 8 контрторпедовців, 3 посишних пароходів, 3 кораблів добровільної фльоти, 16 пароходів з вуглем, одного корабля шпитального і одного корабля ратункового. Кореспондент придивляв ся фльоті на малім пароході зблизька і каже, що на кораблях були сліди довгої їзди по морю; всі кораблі були на водній лінії покриті водними ростинами. Російській консуль зблизив ся до фльоти і вручив залозі одного з торпедовців депешу, однак фльота не задержала ся. Відтак консуль підїхав до адміральского корабля, але не вступив на его поміст, тільки розмовляв з его залогом зі свого парохода. Консуль привіз фльоті вістку про битву під Мукденом. Крім пароходів консуля і кореспондента нікого більше не допущено до російських кораблів. Після думки досвѣдних моряків, російська фльота пливе тепер до французкої пристани Сайгон, щоби там починити направи кораблів, набрати угля і провіанту. Япанці без сумніву будуть старатись перешкодити сему, та вже на кптайськім морю прийде певно до битви.

На морю і на суші.

З Лондону доносить Berl. Tageblatt, що в Шангаю кружить поголошка з китайських жерел, що обі фльоти, російська і япанська звели вже морську битву і що Япанці стратили в ній 7 воєнних кораблів. Local Anzeiger доносить з Петербурга, що вчера надїшла до міністерства маринарки важна депеша від адмірала Рожественського, яка в міністерстві і штабі маринарки викликала вдоволенє. Зміст депеші держать в тайні. — О скільки сі вісти полягають на реальних фактах, вияснить найблизший час. Натомість в Манджурії нема жадної зміни

питати ся... Ой, тату, тату, чи спило ся нам таке тому три тижні?

Микула почав оповідати батькови, як заперидив дома.

Оповідает, аж тут чує: ген, далеко, при окопах, чути — бух! бух! Стрілили з пушок. А за пушками дрібно, мов горох по столі, затарахкотїли рушницї.

— Ого! вже танець починає ся! — промовив Дзерон.

Всі три глянули на горби по верх себе. Рїжні чурі і цікаві люди бігли в бік окопів. Вистріли відзивали ся щораз частїйше, змішані з окликами з тисячів грудий.

— Чи ти гадаєш вертати ся до козаків? — спитав ся Ярошенко сина.

— Треба би.

— Не йди хоч сьогодні; нехай я тобою натїшу ся; а то я за той час не мав ні дня спокійного ні почи. Подумай, таке нещастє...

— Ви мені й не кажіть... Сьогодні вже не верну ся, але завтра піїду. Там між козаками я скорше розвідаю ся, де яспр, як би до него дістати ся, а тут я сего довідаю ся?

— Добре, добре, тільки сьогодні не йди!

— Відпїччи! Адже ти змордований! — сказав Дзерон, протягаючи ся на солоні. — Ото постеля! Вже всі кости болять. Свѣтїий Симеоне, я тобі вибудував таку гарну церкву, що

сотки років мене переживе; як ти можеш дивити ся на таке, щоб я так у корчах лежав?

— Не грїши, Семене! — сказав старий Ярошенко. — Побачиш, що вийдеш із сеї біди.

— Та бо вже терпцю не стає! Доки то потягне ся! Ух-ху-ху! Галла! Ото галакають! Чуєте, як там галакають? Хто знає, може ще сюди привїжати сі проїдїєвити.

— І се може бути — відповів Микула.

— Деж би ми в потребі, сховали ся? — спитав ся Дзерон неспокоїно і сїв на солоні... — Я вже казав тобі Семене; нема тут чого сидїти; красше піїти нам лісами, в ночи... Кудись би ми вже зайшли.

— Як би кругом не вороги та не опрїшкн. А тепер і дорога в Камянець не певна — відповів старий Ярошенко.

— Чекай-же ти там на мене, стара! І ти, моя Рипсимо, і ти, Кайцю! Бідний хлопчиско, плаче десь за мною...

Вірмени поклав ся знову на солоні і замовк.

Поклав ся і Микула. Не думав спати, хотїв розмовляти, та очі самі клеїли ся до сну; він і сам не помітив, коли й як заснув.

Тимчасом там при козацьких окопах, що ще не були готові, адорожені козаци не спочивали; уже їм Турки не дали спочити. Показало ся їх на полях з двацять тисячів і поставили вже намети в ширш на мило, щоб їх здавало

ся ще більше. Ходкевич із свого боку казав не тільки війску, але і всій челяди станути також під хоругвами, щоб їх також здавало ся багато. Дехто із шляхти не годив ся на те, щоби челядь доступала такої чести, стояти із шляхтою під тими самими хоругвами, але Ходкевич показав тільки на те місце, де повинен був уже стояти королєвич, а не стояв, і шляхта замовкла.

До Дорошенкових окопів, що були найблизше від польського обозу, збігло ся також дуже багато польських чурів, подивити ся на битву. Вони стояли здалека, так що козаци думали, що се польська поміч для них. В надї на сю поміч, вони кинули ся смїло поза окопи; тимчасом чурам ані не було в голові рушити ся з місця. Колиб Ходкевич не надіслав був німецької піхоти, прийшлося би було козакам уже зразу круто; але козаци, втративши кількадесят зпоміж себе, і сами зміркували, що загнали ся за далеко і завернули ся в окопи, де було безпечнїйше.

Зараз післав Дорошенко післанця до Ходкевича спитати ся, чому його дурять такою помічю. Ходкевич не відповів післанцеві нічого, лише казав зігнати чурів над Дністер.

Уже першого дня помітили козаци, що Турки передовсім мають око на них.

(Дальше буде).

НОВИНИ.

ситуації. З Токіо заповідають, що Японія всіма силами буде протиділати змаганням Росіянам зреорганізованя армії. Японія наміряє в двоє, в троє побільшити число свого війська, щоби армія досягнула мільона людей, а тоді не тільки займуть Харбін, але рівночасно розпочнуть акцію против Владивостока і против Сахаліна. «Русь» доносить, що Японці тягом обходять російські крила. Перед двома тижнями 10.000 людей японського війська разом з артилерією вирушило до Моголії і скрило ся в глибині краю. Недавно знов пиншій японський відділ з 5.000 людей відійшов рівнож до Моголії, щоби загрожувати Росіянам з заходу. Акція Японців зміряє на Харбін.

Хлопські рухи в Польщі і на Україні.

Револуційний рух в Росії перемінює ся в анархію. Стало ся се тому, що тамошня інтелігенція, так російська як і польська, занехавши клича «іти в народ», за мало працювала над простолюдом, за мало занимала ся просвітним і суспільним житєм, а опираючись на теорії і примірі Заходу, підняла кличі свободи та реформ, яких не порозуміли невідготовані до того широкі маси. Тим легше могло виплинути таке непорозумінє, що найживішу участь в агітації прийняли соціялісти та анархісти, яких кличі ідуть далеко поза рами конститучійного порядку правної держави, а жадають перетвореня Росії на соціальну республіку, або і на комуністичну суспільність ідеальної анархії, в якій ніхто не мав би власти над другим, а кожний мав право до відповідних средств життя і уживаня. Очевидно, що такий анархістичний Schlagaffenland найбільше припаде до владоби темним масам сільського населеня, що то вже змалку привикло до гайнованя часу та легкої роботи, а безграничної свободи. Тож так в любельській як і варшавській губернії проявили ся між темними Мазурами комуністичні рухи, випадки нападаня на двори і стяганя з них контрибуцій. Часто такі рухи лучать ся зі страйками, часто прибирають — щиро чи підступно — форму національної закраски, немов те наміреної «борби з Москалем», щоби тим легше узискати контрибуцію від польських панів. І справді дідичі дуже зглядні против сих рухів, старають ся вговорюванєм та підвисенєм платні, а дальше переважно і радами усмирити розбурхані уми і пояснити їм загальну ситуацію.

Однак трохи інакше після допущеня польських дневників представляє ся той самий рух на Україні. Тут відносини більше заострені. Бо як з одної сторони дідич-Поляк від давних часів менше дбав про руского хлопца, а старав ся тільки колонізувати край, стягаючи довкола себе польський та жидівський елемент, так з другої сторони традиційний антагонізм між стріхою а двором не вигас там по нинішній день. Страшно, хотий може пересадно описує тамошню ситуацію Slowo polskie: Буря абляжає ся! Сонішна подільська земля, яка від дуже богато літ тішила ся матеріяльним щастєм, яке дає мир, на якій збували ся від стоїлкадесять літ тільки духові бої, тільки морди всемогучого деспота на безбороннім народі — може зачервоніти ся широкою повенню крови, яку пролиють рідні брати, від п'ятсот літ замешкали побіч себе на тій медом і молоком пливучій країні. Гайдамацке насінє, приглушенє московскою нагайкою і здалене на стілько, о скільки могло би стати небезпечним самовладному царському правліню, зачинає прозябати наново. І знов, як за днів Гонти та Залізняка розходять ся підземні помруки, і знов по церквах попи юдять православний люд на «Жидів і Ляхів», і знов темні, плазуючі креатури білого царя пхають ніж в долоню подільського хлопца, щоби різав ним свого відвічного сусіда, а бувшого оборонця...

(Конець буде).

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні кварталу просьмо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостей та о приєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо числа з початком повісти «Ярошенко».

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Іпатія еп.; римо-кат.: Юстина. — В п'ятницю: руско-кат.: Марія єгип.; римо-кат.: Валеріяна і Тиб.

— **Відчит у Львові.** Виділ Р. Тов-а педаг. пригадує, що відчит проф. д-ра Студинського про «культурний рух в Галичині в літах 1849—60» відбуде ся завтра в четвер в рускій гімназії від 6. до 7. год. вечер. Відчит сей буде лиш одинокий і буде обнимати цілу історію культурного руху в Галичині в названих літах.

— **По поводу смерті еписк. Штросмаєра** руский клуб вислав з Відня отсю телеграму до капітули в Дяковарі: «Руский клуб висловлює з нагоди смерті невіджалованої памяти великого патріота хорватского і щедрого мецената Епископа Штросмаєра найглибшу участь. Романчук, Барвінський». — (Також Славянському Союзови висловлено горячу участь із сеї нагоди).

— **3 Тов-а св. Ольги.** Намісництво затвердило дня 4. цвітня с. р. до ч. 39.382 статут: Групи парохіяльної лісенцикої в львівським повіті.

— **Звіт з засіданя комітету будови народного руского театру у Львові,** котрий відбув ся дня 31. марца 1905. 1) Ухвалено представити в часописях цілий хід справ фінансових будови театру і оголошувати також звіти з засідань. 2) Призвано, що жаден з проєктів фасади театру, присланих на розписаний конкурс і предложених по конкурсі не надає ся до виконаня. 3) Ухвалено не розписувати дальших конкурсів на проєкти фасади театру, тільки зажадати від архітектів Фельнера і Гельмера у Відні перерібки первісно предложеного проєкту, причім мають використати проєкт фасади театру архітекта Обмінського з Львова. 4) Ухвалено упрости проф. В. Шухевича і директ. В. Нагірного, зглядно проф. І. Левинського, щоби в цілі предложеня повисше висказаних жадань комітету архітектам Фельнерови і Гельмерови, поїхали до Відня і полагодили устно сю справу. 5) Ухвалено, як лиш Фельнер і Гельмер предложать новий проєкт фасади театру і сей буде прийнятий, приступити до підписаня контракту будови театру з тими архітектами. 6) Ухвалено видобутий на площі будови театру пісок і камінь, не придатний до будови, продати зголосоившим ся оферентам.

— **3 закордоної України.** Лубенське сільсько-господарске товариство звернуло ся до такогж товариства полтавского, щоб воно піддержало у правосій комісії Д. Кобека поставленє ним домаганє о визвіл української мови із під дотеперішних переслідувань. На засіданю полтавского сіль. пов. товариства із 17. марца рішено за ініціятивою голови Д. Квітки прихилити ся до сего і вибрано окрему комісію для сеї справи, у склад якої увійшли П. Н. Малама, Н. А. Дмитрів, П. М. Дубровський, М. П. Ганько і В. І. Василенко. — В Київі помер Вукол Гр. Гульбенко, артист українських театрів. Покійник виступав через 12 літ в характеристичних ролях на сценах театрів Садового, Гайдамаки, Суходольского, Ярошенка і Ратмірової.

— **Конкурс на стипендію з фонду бл. п. Мартина Прокоповича** в квоті 200 К річно розписує Ставропільський Інститут з речинцем вношеня подань до 26. цвітня с. р. (Gazeta lwowska ч. 83).

— **Дирекция залізниць державних у Львові** розписала ліцитацію на доставу ріжних товців, свічок, дою, мила, смаровил мінеральних, нафти, терпентини і олію льняного на час від 1. липня 1905 до 30. червня 1906. Ближші услівя і формулярі оферт можна одержати в бюрі IV Дирекції. Оферти можна вносити до 29. цвітня до 12. години в полудне.

— **Дрібні вісти.** На приказ теребовельского староства львівска поліція задержала вчера на головнім дворці п'ятьох парубків з Кобиловолок, які мали їхати до Америки без паспортів. — В Хшівечих коло Рудок дня 6. е. м. підчас сніжної заверухи ударив грім в одну хату, яка згоріла. — Пос. гр. Штернберґ, який ударив в лице в кульорах парламенту чеського дневникаря Пеніжка, став засуджений на 1.000 К гривин.

Всячина.

— **Пожари в 1904 році.** Статистика пожарів виказує в Галичині в 1898 році 6,554.600 К шкоди заподіяної огнями, в 1899 р. 4,062.700 К, в 1900 р. 8,863.100 К, в 1901 р. 10,896.000 К, в 1902 р. 3,327.000 К, в 1903 р. 18,482.600 К, а в 1904 році 25,122.100 К. Разом за 7 літ в Галичині згоріло людского добра за 74 мільонів корон. Найбільше огнів було в 1904 р. в отсах повітах: Львів місто 278, Біла 37, Бжеско 32, Хшавів 43, Коломия 39, Самбір 34, Снятин 36, Стрий 37, Тарнобжеґ 41.

— **Нова хвороба** запаленя мозково-стрижінєвнх онов (meningitis) появиля ся сего року на Шлеаку, дістала ся до західної Галичини, а позавчера були два случаи занедужаня дітей на meningitis у Львові. Доси стверджено урядово в Галичині 430 случаев сеї хвороби, переважно між дітьми від 5 до 10 літ. Звідки взяла ся meningitis, годі сказати. В Галичині появляє ся она від кільканайцяти літ на весну і в осени, але доси ще не виступала так пошестно. Meningitis виступає в двояким виді. Часом до кількох годин биває хорого. В інших случаях буває ладігна, треває цілі тижні, або й місяці. Початок хвороби проявляє ся загальним ослабленєм, омліненєм, дрожами, горячкою. Хорий спершу не зносить світла ні голосу, але поволи попадає в глубокий сон і горячкує. Вже в другім дни карк ціпеніє, голова хилить ся взад, хорий корчить ся нераз так, що ціле тіло онирає ся лише на потилици і пятах. На грудех і на губах появляють ся червоні пятна. При сих проявах хвороба називає ся meningitis fulminans і кінчить ся звичайно смертю при горячці поверх 40 степенів. Meningitis має свій осередок в мозку а при секції померших осіб стверджено роїні запаленя довкруг мозку. Ліку на сю хворобу доси нема. Она виступає пошестно, як више зазначено, між дітьми в 95% і в третині случаев кінчить ся смертю. На meningitis занедужують звичайно діти в убогих домах. Нечистота і голод є пригідною почвою для сеї хвороби. Належить ся також стеречи перестуди, катару носа, всякого зраненя, бо, як доси стверджено, в тих случаях можна легко заразити ся сею небезпечною хворобою. До домів, де появиля ся meningitis, не належить заходити.

— **Коротко а ясно.** Одна з київських газет пише в хроніці: «В Харкові, як доносить «День», відбув ся на днях вечерок в память Шевченка, На вечерку співали революційні пісні. Поліція мовчала».

— **3 американського життя.** В кількох банках американського міста Вайомінґ витворили ся в послідних часах немилі ріжницї гадок між публікою а урядниками, котрі довели відповідно до краєвих звичаїв до того, що обі сторони почали частувати себе вистрілами з револьверів. Отже один з банків, аби оминуть таких обрахунків, розіслав до своїх членів і порозліплював на стінях свого льокалі такі відозви: «Особи, котрі гадають, що лучила ся похибка в обчисленю або в книжкованю, просят ся як найчемвійше, аби не стріляли, заки не пересвідчать ся о дійснім стані річий. Люди чужі, або лично урядникам незвісні, повинні при вході до банку держати руки високо над головою, бо інакше банковий персонал міг би до них стріляти. Депозити погибших в банківім льокалі осіб переходять на власність банку. Банк не приймає ніякої відвічальности за оружє або ножі, які пропали в его льокалі. Звертаємо увагу осіб, котрі бажають скорого полагожденя своїх інтересів, що гашене світла при помочи вистрілів з рушниць і т. ин. може радше опізнити, як приспінити працю урядників. Банк від ніяким услівєм не покриває коштів похорону тих осіб, котрі стали убиті в банківім льокалі в часі урядових годин або поза ними».

— **Замкненє семінарії.** В Мінську замкнено духовну семінарію наслідком бунту питомців і зниненя цілого будинку. Будинок семінарії одним словом став руїною. Чого питомці не поломали, то підпалили. Синод приказав замкнути семінарію, а проти питомців заряджено слідство. Кілька соток студентів остало без книжки і хліба. Много з них, як пишуть російські газети, наймає ся за сторожів, поліціантів та до тяжких робіт при господарстві.

Наука, штука, література.

— **Українська Накладня** оповіщує, що в першім числі «Горбана», який появить ся за тиждень, вийдуть «Любоці» українські вальси на фортепьян. Буде се перший найбільший твір фортепьяновий (8 стор. друку), який до тепер вийшов на галицькій Україні, помимо того ціна дуже низька, бо лишень 1 К 50 с. Хто хотів би одержати даром заголовкову карту і проєпект, звольти подати свою адресу. Належитість можна прислати уже від нині: «Українська Накладня», Львів, Вроновска 8.

— **Католицкий Вєхід** ч. 1. з 1905 року містить отсі статі: Вступне слово. — І. З.: Зоря. — О. Волянський: Християнський і антихристиянський світогляд, а природна нерівність і зависимість жіночого пола. — Мик. Щепанюк: Бог — вічна любов. — Вол. Федів: Масони. — Мих. Дороцкий: Переклади з чеського. — Голос про наші церковні відносини. — П. Миколів: Рефлексія. — З Бібліографії. — Вісти. — До сего числа долучені два аркуші «Гомілій».

— **Руска Хата,** ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного життя, містить в ч. 7. з 5. цвітня, крім поезій Остава Луцкого, Петра Карманьского, Осипа Шпінтка, ще отсі новелі, повісти, оповіданя і розприви: Гнат Шпінтко: Стріча; Лев Сембратович: Лучше теріти; Микола Ч.: Соняшні та місячні затьма; Іван Франчук: Нещасливий випадок; Кнут Гамсун: Пан; Неясна справа, переклад з мадярского. — Се число окрашують численні і удачні ілюстрації.

Посмертні оповістки.

— **Олександр Гродзіцкий**, кандидат III року учительської семінарії, упокоївся в Самборі дня 5. с. м. в 19. році життя. Покійник визначався пильністю в науках і тишився симпатією між своїми товаришами шкільними, а яко ширий Русин-Українець був би трудився для своєї Вітчизни, та неумолима смерть скосила ззара на молоде життя. В. с. п.

Телеграми

з дня 12. цвітня.

Відень. Президент угорського кабінету гр. Тіса був вчора у цесаря на авдієнції, яка тривала півтора години, а опісля конферував з мін. гр. Голуховским.

Царгород. Султан тяжко занедужав. Покликано до него заграничних лікарів.

Варшава. В Лоди стверджено три слухай холери.

Петербург. В полудневій Росії, а головню в місті Миколаєві вибухли розрухи. Демонстранти ходять улицями з червоними прапорами і співають революційні пісні. Префект поліції ранений.

Амстердам. Handelsblatt доносить з Батавії, що коло острова Анамба почалася велика морська битва. Подобиць нема. Пять голядских воєнних кораблів находить ся коло острова Анамба. (Сей остров лежить на північний схід від Сингапоре на полуднево-хіньськім морі. — Ред.).

Господарські, промислові і торговельні вісти.

— В Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ видано в місяці марцю с. р. 10.102 важних поліс на суму 10.260.271 К обезпеченої вартости з премією 101.574 К 81 с. Разом від 1. січня до 31. марця с. р. видано 27.002 важних поліс з премією 272.847 К; попереднього року за той сам час було 23.070 важних поліс з премією 226.458 К, отже сего року о 3932 поліс і 46.389 К премії більше.

Шкід в марцю було 102 слухай, разом від початку року по кінець марця було 250 шкід, з котрих 226 вже виплачено, 5 шкід находить ся в ліквідації, а виплату 19 відшкодовань на разі з причин правних здержано.

Сума тих шкід разом з коштами ліквідації вносить загально 118.839 К, з чого по потрученню часті реасекурованої лишає ся на власний рахунок 56.818 К, в порівнянню з роком попереднім в сего року шкід більше о 14.843 К. Львів, 11. цвітня 1905.

Дирекція.

Colosseum в пасажі Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. цвітня 1905.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлене. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлене. Білети вчасніше можна бути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, льожі і І-рядні крісла можна їхати даром на представлене омнібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської каварні.

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отой книжки: Духовна лікарня. Ціна 20 с. — Хощу, очистися! Ціна 20 с. — Наука о Найсв. М. Евхаристіи. Ц. 20 с. — Оставьте дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. — Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. — Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с і перший випуск з р. 1903 по 30 с.

Адресувати: о. Яросл. Левіцкий, пл. св. Юра 5. Також можна сі книжки дістати в книгарні ім. Шевченка ул. Трибунальська 1. (8—10)

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладки до опроцентования на 4 проц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадження коштів посилок можна прислати гроші чеками Шадницької поштової; вкладати може кожний, навіть і нечлени; на жаданє звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виводження (за есконтом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Дністер“ своїм членам на 6 проц. сумату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотечки або доброї поруки.

На парцеляцію і купню більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Дністра“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Дністрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цілі. — Дотепер уділів „Дністер“ на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Дністер“ 31/12 1904

Вкладки:	1.783.673 К.
Уділи членів:	133.117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26.576 К.
Позички уділені:	1.616.402 К.
Цінні папери:	123.627 К.
Львокації:	169.456 К.
На рах. біжучим:	81.968 К.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1. мая 1904.

(Пріклад і відгад поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова (від 1/2-30/100), Сучави
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуща, Делятина (чер. Коломию 1/2-30/100 вкл. в нед. і свята), Керезмезе (1/2-30/100 вкл.)	6:30	до Підволочиска, Київна, Одеси, Бродів, Кошичинець, Гусятинна, Чорткова
7:30	з Рави рускої, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиска, Одеси, Київна, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуща	8:25	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Ясла, Освєнціма
8:10	з Станиславова, Жидачева, Потутор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуща, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мезеляборча, Пешту	10:35	до Тернополя, Потутор
10:02	з Стрия, Болеслава	10:45	до Чернівців, Делятина, Заліщик, Новоселиці
10:27	з Рішєва, Любачева	10:50	до Белци, Сокала, Любачева
11:25	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	1:55	посл. до Підволочиска, Київна, Одеси, Бродів, Кошичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятинна
1:10	з Лавочного, Калуща, Хирова, Борислава	2:45	посл. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуща, Жидачева, Чорткова, Вишніці, Керезмезе
1:30	посл. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча, Риманова, Івонича, Сліюка, Хирова	2:55	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
1:40	посл. з Іцкан, Чорткова, Калуща, Заліщик, Кізмана, Новоселиці (через Жучку), Вишніці	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлі від 10/100-30/100 вкл.), Сколього (1/2-30/100 вкл.), Ходорова, Калуща
2:30	посл. з Підволочиска, Одеси, Київна, Бродів, Грималова, Гусятинна, Кошичинець, Козови	3:30	до Рішєва, Любачева, Хирова.
4:35	з Стрия, Хирова, Тухлі (10/100-30/100), Сколього (1/2-30/100)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:03	з Сокала, Белци, Любачева	5:55	до Коломиї, Жидачева
5:00	з Підволочиска, Київна, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліщик, Гусятинна, Івана пустого, Скали, Кошичинець	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карльсбаду, Хирова, Пешту, Н. Санча,
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнціма	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуща
5:50	з Іцкан, Жидачова, Новоселиці і Сучави	7:05	до Рави рускої, Сокала
8:40	посл. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	9:00	до Підволочиска, Київна, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, Жидачева (1/2-30/100), Гусятинна, Керезмезе, Калуща,	10:05	до Перемішля (1/2-30/100 вкл.), Хирова, Н. Загіря
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Броцлава, Варшави, Праги, Освєнціма, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
10:00	з Самбора, Хирова, Сліюка, Ясла	10:55	до Кракова, Відня, Броцлава, Праги
10:20	з Підволочиска, Київна, Одеси, Бродів, Кошичинець, Заліщик, Скали, Івана пустого, Гусятинна	11:00	до Підволочиска, Бродів, Кошичинець, Грималова, Івана пуст., Скали, Гусятинна, Потутор
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуща, Борислава,	11:05	до Стрия
12:20	посл. з Іван, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Рави рускої, Любачева (що неділі)
2:31	посл. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Санча
3:25	з Тернополя, Брок великих, Грималова	2:51	посл. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/2-30/100), Сучави, Кізмана
	на дворець „Підзамче“	4:10	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Сліюка, Освєнціма
7:20	з Підволочиска, Одеси, Київна і Бродів		з двірця „Підзамче“
7:15	посл. з Підволочиска, Київна, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятинна, Кошичинець, Чорткова,	6:43	до Підволочиска, Бродів, Київна, Одеси, Кошичинець, Гусятинна, Чорткова
8:06	з Підволочиска, Київна, Одеси, Бродів, Кошичинець, Заліщик, Потутор, Івана пустого, Скали, Гусятинна, Бродів, Грималова	10:52	до Тернополя, Потутор
		2:09	посл. Підволочиска, Бродів, Київна, Одеси, Кошичинець, Гусятинна, Грималова, Скали, Івана пуст.
10:02	з Підволочиска, Київна, Одеси, Бродів, Кошичинець, Заліщик, Івана пустого, Скали, Гусятинна	9:21	до Підволочиска, Київна, Одеси, Бродів
3:01	з Тернополя, Брок великих, Грималова	11:24	до Підволочиска, Бродів, Кошичинець, Заліщик, Івана пустого, Скали, Гусятинна, Грималова

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович 6:42, 7:30 рано, 11:45 перед полуд. 3:00, 4:30 і 5:43 пополудні, 7:54 і 8:59 вечером, (до 11/9 вкл.) з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30/100 вкл.), 10:00 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділі і свята). з Ширя 9:31 вечер (1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята). з Любін вкл. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейскій рижить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год 36 мін часу львівского. — П'яті години від 6. вечер до 5:53 рано об'єдено рамками. — В місті продає білети вищайшій агенції часопеней Й. Ст. Соколовского пасаж Гансманна 4, від 7. рано до 8. попол. — Львів інформаційне ц. к. залізнич. державних ул. Краснічких ч. 5. уділяє понесені, в справах залізнич., продає білети вського рода і розвади їади, в годинах урядових від 8. рано до 3. пополудні, а в неділі і свята від 9. рано до 12. в полудне.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи Товариства кредитового земского
- 4 % і 4 1/2 % листи Банку красевого
- 4 % позичку красеву
- 4 % облігації пропінацийнні і всьлякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного